

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – Neretvanska Županija
OPĆINA PROZOR-RAMA
Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije**

Općina Prozor-Rama, Kralja Tomislava bb, tel/fax: ++ 387 36 771 912, 771 342,
e-mail: razvoj@prozor-rama.org , www.prozor-rama.org

**Informacija
o realizaciji Programa poticaja za zapošljavanje**

Prozor-Rama, 30. 6. 2020. godine

UVOD

Općinsko vijeće Prozor-Rama dana 23. 6. 2009. usvojilo je Program poticaja za zapošljavanje u općini Prozor-Rama. Dana 23. 11. 2010. Općinsko vijeće je usvojilo dopune Programa, a 3. 11. 2011. utvrđen je tekst novog Programa poticaja za zapošljavanje i usvojen na Općinskom vijeću.

Poticaj za zapošljavanje osmišljen je kao poseban set mjera koji treba pomoći povećanju zaposlenosti u općini Prozor-Rama. Primjena Programa otpočela je prije usvajanja zakonskih propisa kojima su se povećala proračunska sredstva, što ukazuje na činjenicu jasne opredjeljenosti općine Prozor-Rama za poboljšanje stanja u oblasti zapošljavanja.

Program ima više mjera: Osim mjera financijskog karaktera, koje su detaljnije predstavljene u nastavku informacije, Program poticaja za zapošljavanje predvidio je:

- mjere organizacijskog karaktera
- mjere infrastrukturnog karaktera
- mjere na poboljšanju provedbe zakonskih propisa.

U setu financijskih mjera Programom je predviđena potpora poslovnim subjektima koji zapošljavaju do 10 novih uposlenika, i to: grant sredstva u visini od 2.500,00 KM (kasnije 3.500,00 KM) po jednom novouposlenom, mogućnost subvencija kamate na investicijske kredite koji služe novom upošljavanju, uz moguću visinu poticaja do 12.000,00 KM po novouposlenom radniku i korekciju po osnovu povećanog indirektnog zapošljavanja.

Utvrđeno je da se će se potpora većim projektima koji predviđaju zapošljavanje preko 50 novih uposlenika vršiti posebno ugovaranje.

Zadnjim Odlukama o odobravanju utroška sredstava za poticaj za zapošljavanje u općini Prozor-Rama definirano je da će se sredstva za zapošljavanje odobravati samo za proizvodne djelatnosti u oblasti mikro, malog i srednjeg poduzetništva, i to za proizvodne poslovne planove i projekte koji omogućavaju upošljavanje najmanje tri (3) nova djelatnika, a proizvodne oblasti su precizno navedene, uz mogućnost određenih odstupanja u slučaju postojanja opravdanog razloga.

Po Programu poticaja za zapošljavanje svake godine objavljuje se javni poziv za odabir korisnika koji u pravilu traje do kraja tekuće godine.

AKTIVNOSTI VEZANE ZA FINACIJSKI DIO PROGRAMA

U razdoblju usvajanja Programa do pisanja izvješća odvijale su se slijedeće aktivnosti: Zaprimljeno je ukupno 68 zahtjeva za odobravanje sredstava poticaja za zapošljavanje, od toga 63 zahtjeva za grant sredstva i 5 zahtjeva za subvencioniranje kamate. Ishod ovih zahtjeva bio je kako slijedi:

Neprihvatljivim je do sada ocijenjeno 29 zahtjeva poslovnih subjekata, i to za dodjelu grant sredstava 26 zahtjeva, a za subvenciju kamate 3 zahtjeva. Razlozi za odbijanje su bili: nekompletnost priložene dokumentacije i/ili neusklađenost zahtjeva s javnim pozivom. Neki od zahtjeva bili su odbijeni zbog nekompletnosti te su prihvaćeni nakon kompletiranja pri slijedećim javnim pozivima. Povjerenstvo je prihvatilo (ocijenilo sukladnim Programu)

zahtjeve za odobravanje grant sredstava za 38 projekata, od čega 36 za grant sredstva i 2 za subvenciju kamate.

Prihvaćeni zahtjevi, odnosno odobreni projekti po kojima je izvršeno ugovaranje, su:

Rb.	Naziv Korisnika	Godina projekta	Uplaćeni iznos KM	Ugovoreni broj novih djelatnika	Trajanje Ugovora Status Ugovora
Program usvojen 2009. godine. Početni kriteriji za dodjelu sredstava: Grant sredstva u visini od 2.500,00 KM po jednom novouposlenom, te subvencija kamate na investicijske kredite koji služe novom upošljavanju, u visini stope 5% na osnovicu 20.000,00 KM po jednom novouposlenom. Nema ograničenja po vrsti djelatnosti.					
1	OMETALA d.o.o. Prozor-Rama	2009.	17.500,00	7	12 mjeseci Realiziran
2	BOŠNJAK PROMET d.o.o. Prozor-Rama	2009.	12.500,00	5	12 mjeseci Realiziran
3	SZR FLASH, vl. Jozo Tomić	2009.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
4	JILPP BELJO BUS, Prozor - Rama	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
5	JILPP SKOKO BUS, Prozor - Rama	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
6	MAKLJEN DOLIĆ d.o.o. Prozor-Rama	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
7	KORDIĆ d.o.o. Prozor-Rama	2010.	7.500,00	3	12 mjeseci Realiziran
8	P.D. Kavezni uzgoj ribe, Perići	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
9	SOR ""DOLIĆ"", Prozor - Rama	2010.	2.000,00	1	12 mjeseci Realiziran
10	ŠUMSKI PLOD d.o.o. Prozor Lot 1	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
11	ĐOGIĆ d.o.o. Prozor Lot br. 1	2010.	7.500,00	5	12 mjeseci Realiziran
12	ĐOGIĆ d.o.o. Prozor Lot br. 2	2010.	2.295,20		5 god Realiziran
13	PRO GEL d.o.o. Prozor-Rama	2010.	12.500,00	5	12 mjeseci Realiziran
14	ČOLAK COMMERCE d.o.o. Prozor	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
15	STOČAR DRAŠEVO d.o.o. Prozor-Rama	2010.	5.850,00	3	12 mjeseci Realiziran
16	PUTNIKTOURS d.o.o. Prozor	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
17	MINI HIDROELEKTRANA ZAGRADAČKA d.o.o. Prozor-Rama Lot br1	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
18	MINI HIDROELEKTRANA ZAGRADAČKA Lot br. 2	2010/11.	10.000,00		5 god Realiziran
Izvršene izmjene Programa poticaja za zapošljavanje za 2011. godinu. Grant za male projekte povećan na 3.500,00 KM po novouposlenom. Utvrđena mogućnost kandidiranja samo za proizvodne projekte.					
19	TG GRANIT doo Prozor - Rama	2011.	10.000,00	4	12 mjeseci Realiziran
20	ECCO CRIMA d.o.o. Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran

21	SA – JACOM d.o.o. Ilidža Sarajevo	2011.	Ugovor nije realiziran -	40	Period od 8 godina Povrat sredstava izvršen 06.04.2012.
22	BABIĆ – COMMERCE d.o.o. Prozor - Rama	2011.	28.000,00	8	12 mjeseci Realiziran
23	RAMA MILCH d.o.o. Prozor - Rama	2011.	24.500,00	7	12 mjeseci Realiziran
24	Poljoprivredno dobro OSIDAK Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
25	SOR PEKARNA RAMA Prozor - Rama	2011.	7.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
26	RAMAS d.o.o. Prozor - Rama	2011.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
27	ORS KRISTAL, Prozor - Rama	2011.	7.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
28	OR RAMSKE STARINE, Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
29	Poljoprivredna djelatnost VRTLARICA Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
30	Poljoprivredna djelatnost NOVIĆ Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
31	RAMA-TEX d.o.o. Prozor - Rama	2012.	800.000,00	100	8 godina U realizaciji
U Javnom pozivu za korištenje sredstava Programa za poticaje za 2013. godinu omogućeno kandidiranje proizvodnih projekata koji upošljavaju više od 10 novih uposlenika. Iznos po jednom uposleniku za manje projekte utvrđen je u visini od 4.000,00 KM, uz obvezu zadržavanja na poslu najmanje 2 godine, a za veće projekte do 12.000,00 KM uz obvezu zadržavanja uposlenosti do 8 godina.					
32	RAMA-TEX d.o.o. Prozor - Rama	2013.	200.000,00	25	8 godina U realizaciji
U Javnom pozivu za korištenje sredstava Programa za poticaje za 2015. godinu omogućeno kandidiranje proizvodnih projekata koji upošljavaju najmanje 3 nova uposlenika. Iznos po jednom uposleniku za manje projekte utvrđen je u visini od 3.500,00 KM, uz obvezu zadržavanja na poslu najmanje 1 godinu, a za veće projekte do 12.000,00 KM uz obvezu zadržavanja uposlenosti do 8 godina.					
33	NATURALIS d.o.o.	2015.	10.500,00	3	12 mjeseci Realiziran
U Javnom pozivu za korištenje sredstava Programa za poticaje za 2016. 2017. 2018. i 2019. godinu omogućeno kandidiranje proizvodnih projekata koji upošljavaju 3 nova uposlenika, a u posebnim slučajevima moguće i za manje. Iznos po jednom uposleniku za manje projekte utvrđen je u visini od 3.500,00 KM, uz obvezu zadržavanja na poslu najmanje 1 godinu, a za veće projekte do 12.000,00 KM uz obvezu zadržavanja uposlenosti do 8 godina.					
34	RAMA-TEX d.o.o. Prozor - Rama	2018.	600.000,00	55	8 godina U realizaciji
35	NATURALIS d.o.o.	2019.	7.000,00	2	Realiziran
36	TSO GRANIT Gračanica	2019.	10.500,00	3	Realiziran

Izvor podataka: Godišnja izvješća o radu Službe za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije općine Prozor – Rama

Pregledom odobrenih projekata po Programu poticaja za zapošljavanje vidljivo je da je odobreno ukupno 36 projekata podnesenih od strane 31 različitog poslovnog subjekta. Podržano je zapošljavanje novih 260 uposlenika (u navedene brojke nije uključen projekt Sa-Jacom za koji je zbog nepoštivanja ugovora Općina izvršila povrat sredstava).

AKTIVNOSTI VEZANE ZA OSTALE ELEMENTE PROGRAMA

Mjere organizacijskog karaktera provode se u planiranom obujmu i dinamici. Izrađena je Strategija razvitka općine za razdoblje 2011. - 2020. Daju se potpore lokalnim poduzećima pri njihovoj apliciranju na projekte drugih razina vlasti. Organiziraju se stručna predavanja iz oblasti za koje se ukaže potreba i interes. Posebnim projektima aplicira se za razne domaće i međunarodne organizacije i fondove, a određeni efekti već su postignuti kroz projekte prekogranične suradnje. Realizirali su se i brojni projekti u suradnji sa međunarodnim institucijama i organizacijama, od IFAD-a, UNDP-a, USAID-a, Hilfswerk-a, GIZ-a, SIDA-e. Organiziran je i sustav otvorenog volontiranja koji općina provodi već 8 godina i koji je omogućio stjecanje potrebnog radnog staža za preko 300 mladih osoba koji su nedavno završili fakultet i kojima se na ovaj način pomaže dalje konkuriranje za posao.

Odlukom Općinskog vijeća dana 9. 12. 2014. utemeljena je Agencija za lokalni razvitak d.o.o. Prozor-Rama sa zadaćom poboljšanja razvojnih aktivnosti općine.

Mjere infrastrukturnog karaktera redovno se obrazlažu kroz Izvješće o izvršenju proračuna, kao i kroz izvješća i informacije o realizaciji kapitalnih projekata. Jedan od temeljnih projekta vezanih za ovu grupu mjera jeste Prostorni plana općine Prozor-Rama, odobren i usvojen od strane Općinskog vijeća Prozor – Rama dana 9. 7. 2013. te njegove kasnije manje izmjene. Ovim planom definirane su poslovne zone kao i zone za razvoj turizma u našoj općini.

Radovi na poboljšanju infrastrukture u općini Prozor-Rama su iznimno veliki i značajni za poduzetništvo i zapošljavanje. Najveća naselja u općini, osim Prozora i prigradskih naselja, po prvi put dobivaju pitku vodu. Isto se odnosi i na asfaltne putove. Proširuje se javna rasvjeta. Priprema se izrada prečistača otpadnih voda. U oblasti zaštite okoliša priprema se sortirnica otpada i sanacija odlagališta Duška kosa. Brojni su infrastrukturni radovi u općini koji su izvedeni od početka primjene ovoga Programa.

Mjere na poboljšanju primjene zakonskih propisa, kao četvrta grupa mjera iz Programa poticaja zapošljavanju, realiziraju se kontinuirano. Općinska Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije je u proteklom periodu donijela preko 300 rješenja o prestanku rada pojedinih obrta, poljoprivrednih djelatnosti, trgovina i ugostiteljskih radnji, koje su realno prestale poslovati prije više godina, čime se stvara realnija slika o stanju u ovoj oblasti.

U sklopu općinskih službi uspostavljena je i općinska inspekcija u čijem sastavu rade tri inspektora i dva komunalna redara.

Postoji suradnja s inspektoratima viših razina vlasti.

Sa ciljem poboljšanja efekata Programa poticaja za zapošljavanje, vrše se prezentacije ovog Programa, rade se brošure i vodiči na hrvatskom i engleskom jeziku, a općinska web stranica je popunjena sa dosta informacija i prezentacija. Općenito u kontaktima sa poduzetnicima i predstavnicima međunarodnih institucija ukazujemo na postojanje Programa i potičemo nova ulaganja u našu općinu.

Ostali oblici poticanja zapošljavanja

Obzirom na nedovoljnu zainteresiranost poduzetnika da po uvjetima koji su objavljivani u javnim pozivima po Programu poticaja za zapošljavanje, Općina Prozor-Rama je poduzimala i druge mjere koje izravno utječu na veće zapošljavanje. Kreirana su i pokrenuta dva nova programa: Program pomoći marginaliziranim grupama žena i Program zapošljavanja i samozapošljavanja mladih.

Program pomoći marginaliziranim grupama žena: Pokrenut je potpisivanjem Sporazuma sa USAID- američkom agencijom za pomoć, koja je kreirala ovaj Program i izabrala općinu Prozor-Rama kao jednu od 9 partnerskih općina po Projektu. Javni poziv objavljen 19. 4. 2019. godine. Prijavljena su četiri projekta žena koje su otvorile obrte i po njima otpočele sa radom. U listopadu 2019. god. potpisani su Ugovori, registrirani su novi obrti i izvršeno novo upošljavanje, a već u studenom 2019. god. krenulo se s realizacijom poslovnih planova. Sada na području Općine funkcioniraju četiri obrta organizirana kroz ovaj Projekt. To su: SD „PUK“, vl. Anđa Lovrić, s djelatnošću pomaganja osobama u potrebama, „RAI PEK“ vl. Antonija Beljo, s djelatnošću proizvodnje domaćeg kruha i peciva, „RAMA FRESH“, vl. Marija Čuljak, s djelatnošću čišćenja prostorija i opreme, te „VODENICA JURIC“, vl. Anica Jurić, s djelatnošću prerada i konzerviranje voća i povrća.

Program zapošljavanja i samozapošljavanja mladih: Pokrenut je donošenjem Odluke općinskog Načelnika dana 14. 5. 2019. i objavom Javnog poziva po ovom Programu dana 20. 5. 2019. Na dan pisanja ove informacije rješavanje po ovom projektu bilo je u tijeku.

Program upošljavanja u javnom sektoru: Općina Prozor-Rama je kreirala nova radna mjesta i u poduzećima koje je osnivala sa ciljem poboljšanja usluga svojim građanima i u postojećim poduzećima u kojima su proširivane aktivnosti. Do sada je u javnim poduzećima Vodograd, Agencija za lokalni razvoj, Radio Rama i Javni prijevoz uposleno novih 105 djelatnika, od kojih je 30 djelatnika zamjena za one koji su otišli iz firmi (u mirovinu ili na drugi posao), tako da je kreirano 75 novih radnih mjesta u javnim poduzećima. U javne ustanove za zdravstvo, za socijalne djelatnosti, predškolski odgoj, knjižničarstvo, te u institucije sporta, poljoprivrede i slično potpomognuto je zapošljavanje novih 114 djelatnika, a u općinsku upravu novih 50 djelatnika, dijelom kao zamjena za umirovljene djelatnike.

ZAKLJUČAK

Poticanje novog zapošljavanja u općini Prozor-Rama utvrđeno je kao jedno važno strateško opredjeljenje. U samoj Strategiji razvoja općine 2012. - 2020. mjere financijske prirode predviđene su u okviru Sektorskog plana ekonomskog razvitka, gdje je utvrđen Program razvijanja i jačanja malog i srednjeg poduzetništva, Projekt – mjera:1.2. Kreditno jamstveni fond ili drugi odgovarajući financijski instrument za razvoj poduzetništva. Obzirom da se provode i mjere organizacijskog karaktera, mjere infrastrukturnog karaktera i mjere poboljšane primjene zakonskih propisa, cijeli Program ima veliku usklađenost sa Strategijom razvoja

U uvjetima izuzetno nepovoljnog ekonomsko – političkog okruženja u kojemu se nalazi i općina Prozor-Rama, Program poticaja za zapošljavanje značajno je doprinio očuvanju postojećih i kreiranju novih radnih mjesta u ovoj općini. Programom je podržano zapošljavanje 260 novih radnih mjesta kod ukupno 31 poslovnog subjekta. Razvijeni su i novi oblici poticanja zapošljavanja (zapošljavanje žena i zapošljavanje mladih) i pojačano zapošljavanje u javnim poduzećima i institucijama.

Efekti dosadašnje provedbe Programa postoje i vidljivi su u broju stvorenih ili očuvanih radnih mjesta. U narednom razdoblju potrebno je poboljšati efekte Programa, odnosno raditi

dodatne napore kako bi se uz pomoć Programa poticaja za zapošljavanje stvorila nova radna mjesta u realnom sektoru općine Prozor-Rama.

Rukovoditelj službe
Josip Juričić, dipl.oec.